

Fugle- & naturrejse i Donegal & Nordirland – Letterkenny, Donegal, N.Irland & Lough Neagh

28.5. – 4. juni 2024 // 8 dage (7 nætter) // Fra Kastrup Lufthavn // Rejse nr. C-28

Det nordvestlige Irland er ukendt for de fleste turister, men byder på enestående naturscenerier med Europas højeste havklipper, ægte keltisk kultur, lokale specialiteter på gode restauranter og hyggelige små byer, som lever livet som for 100 år siden. Samtidig besøger vi i Nordirland med et af naturens sære formationer Giants Causeway samt kører på en af verdens smukkeste kystveje langs Causewaykysten. I kommer naturligvis også til at høre den turbulente historie om N.Irland med besøg i Museum of Free Derry. Det er en særlig naturrejse med fokus på den uberørte natur, store seværdigheder, de bedste irske fødevarer samt masser af kultur, musik og craic.

Guide er Irlands-eksperten **Claus Hebor**, der har besøgt den grønne ø mere end 400 gange. Han er uddannet historiker og har et dybtgående kendskab til irsk historie, kultur og levevis. Han er kendt for at give gæsterne en uforglemmelig oplevelse gennem hans venskab med lokale musikere, historiefortællere og mange andre spændende personligheder, som sætter sit præg på rejsen – oplevelser som andre ikke kan få! Desuden har han en stor passion for Irland med dets smukke natur, musik og enestående gæstfrihed, som bliver formidlet på en levende og engageret måde, så gæsterne vil få et indgående indtryk af Irland på rejsen. Han har desuden skrevet talrige artikler til aviser og magasiner og holder løbende foredrag om Irland. Herudover arrangerer han irske kulturevents som "An Irish Evening", whiskeysmagning, koncerter med irske bands samt andre aktiviteter med forbindelse til Irland. Læs mere om ham på s. 7.

PROGRAM:

Dag 1 / tirsdag d. 28. maj 2024

Danmark - Dublin - Letterkenny

Der er afgang fra **lufthavnen i Kastrup kl. 10.30 (mødetid 08.30)** mod Dublin. Efter ankomsten går busturen (godt tre timer) til hovedbyen Letterkenny i det nordligste county Donegal. Vi laver et lille kaffestop undervejs.

Her indlogeres vi på hotel midt i byen med gåafstand til det pulserende liv med pubber, musik, små butikker og hyggelige caféer.

Letterkenny er kåret til **"Coolest City in the North"** af Nat. Geo. i 2016, da der er et særdeles levende musik- og publiv, som tiltrækker mange gæster fra Irland og N.Irland.

Dag 2 / onsdag d. 29. maj 2024

Letterkenny - Sheskinmore Nature Reserve - Ardara - Letterkenny

Efter en god Full Irish Breakfast forlader vi Letterkenny, hvor turen går mod syd til **Sheskinmore Nature Reserve** (ca. 1,5 t kørsel).

Sheskinmore Nature Reserve er et af de mest sjældne i verden med silica-sand og calcium carbonate-sand (kalksten), der giver helt unikke vækstbetingelser for en stor variation af sjældne planter bl.a. orkideer, der vokser bag ved klitterne.

Denne naturtype findes kun i meget få områder i det vestlige Irland samt på de vestligste øer i Skotland.

Blandt de fugle, som kan opleves kan nævnes: Black Guillemot (lomvie), Chough (Alpekrage), Eider Duck (ederfugl), Grey Heron (fiskehejre), Hooded Crow (gråkrage), House Martin (bysvale), Kestrel (tårnfalk), Meadow Pipit (engpiber), Mute Swan (knopsvane), Raven (ravn), Reed Bunting (rørspurv), Ring Plover (stor præstekrave), Sand Martin (digesvale), Sanderling (sandløber) og Skylark (sanglærke).

Se artiklen af fugle- & naturekspert Michael Cunningham sidst i programmet.

Vi arbejder på at få Michael med, hvis vi vælger denne destination, men kan ikke garantere hans deltagelse.

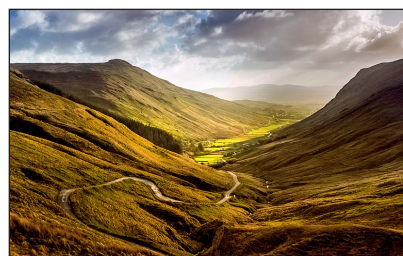
Herefter fortsætter vi gennem det vilde Donegal-landskab og det snoede pas **Glengesh Pass** til den lille hyggelige tweed-by Ardara.

Her besøger vi det lokale destilleri

Ardara Distillery, som fremstiller nogle af de bedste whiskeys og gins i Irland.

De har bl.a. specialiseret sig i peated whiskey, som er mindre kendt i Irland, men som virkelig får områdets natur med tørvemarker og salt Atlanterhav ind i smagen.

Afhængig af tiden vil der være mulighed for at opleve tweed-produktion samt købe nogle unikke tweed-produkter. Og så skal vi lige have en pint på den berømte **Nancy's** ....

Herefter tilbage mod Letterkenny af de små back roads, hvor tiden har stået stille i 100 år, og hvor får og små grå granithuse veksler.

Tilbage i Letterkenny er det efter en god middag masser af muligheder for musik og craic på pubberne.

Dag 3 / torsdag d. 30. maj 2024

Letterkenny - Horn Head - Afternoon tea

Efter en god irsk morgenmad tager vi vores bus mod nord til halvøen **Horn Head** (ca. 1 t. kørsel), som er kendt for at være et af de bedste havfuglesteder i Donegal.

De lodrette havklipper er op til 250m høje, og vejret kan være blæsende, så en **betydelig opmærksomhed** påkræves ved vandring ved klipperne. Desuden kræves godt & vandtæt fodtøj / støvler, da vi skal gennem "bog land".

Fra parkeringsplads til **Martello Tower**, et udkigstårn som blev bygget under Napoleonskrigene i begyndelsen af 1800-tallet, er der 3,3 km frem og tilbage, men med vandring langs klipperne kommer vi mere omkring.

På klipperne er der store og støjende kolonier af havfugle som Razorbill (alk) Guillemot (lomvie), Kittiwake (ride), Fulmar (mallebuk), Shag (topskarv), Puffin (søpapagøje), Cormorant (skarv) samt tillige Chough (alpekrage) og Peregrine Falcon (vandrefalk), som er fredet. Her er også gråsæler.

Længere ind i land ligger et fredet søområde med andefugle og en mængde spændende planter.

Sen eftermiddag vil vi alle blive inviteret til **Afternoon Tea** eller High Tea, som det også kaldes, som består af scones, sandwich og kager i rigt mål og flot opsat.

De fleste er mætte af dette måltid, så denne aften er middag ikke inkluderet. Om aftenen inviterer vi jer til en helt speciel musikalsk oplevelse. Historiker & Irlandseksperter Claus Hebor har sammen med den irske musiker Joe Gibson sammensat et unikt multimedie-foredrag & storyteller koncert "The Troubles in Photos, Words & Music" omkring de historiske begivenheder under urolighederne i N.Irland, samt hvordan det har påvirket mennesker og musik i Irland. Vi fører historien helt op til Brexit og konsekvenserne af dette.

Det er kombination af historisk foredrag med fotos og film samt levende musik med personlig forklaring omkring sangene om begivenhederne i N.Irland. Det er bl.a. sange som "Sunday, Bloody Sunday", "The Town I Loved So Well", "The Foggy Dew", "The Island" og andre kendte og mindre kendte irske sange.

Alle sangtekster vises på storskærm, således at tilhørerne kan forstå teksten samt evt. synge med, således at der opstår en god atmosfære af fællesskab. Et rørende og tankevækkende arrangement omkring konflikt, fred, forsoning, kultur, musik og samfund.

Foredrag foregår på dansk, mens sang og storytelling er på engelsk med rig mulighed for spørgsmål og diskussion bagefter.

En helt unik oplevelse for gæster, der interesserer sig for irsk musik, irsk historie og/eller den irske mentalitet.

Dag 4 / fredag d. 31. maj 2024

Letterkenny - Maghery Bay - Mt. Errigal - Glenveagh Nat. Park - Letterkenny

Efter et solidt morgenmåltid tager vi bussen til det vestligste hjørne af Irland (ca. 1,5 t. kørsel).

Her oplever vi den smukke kyst ud til Atlanterhavet med forrevne klippekyster, dejlige strande med mulighed for en dukkert og frisk Atlanterhavsluft.

Ved Maghery Bay tager vi en meget lille vej til den lidt afsondrede naturfænomen **Crohy Sea Arch**, som er en

kæmpestor naturlig klippebue (afhængig af busstørrelse og deltagerantal).
Maghery Bay har en fantastisk dejlig strand, så der vil være mulighed for en dukkert i det blå, friske **Atlantehav**, mens andre kan tage en dejlig gåtur ud til **Famine Walls** langs den smukke kyst.

Her er pubberne er fyldt med god Guinness, frisk sea-food og tørveild i pejsen. Området er et af de steder i Irland, hvor man stadig taler gælisk, og hvis tiden tillader det, besøger vi nogle steder, hvor vi kan høre dette fascinerende sprog – og hvis vi er heldige, får vi måske de lokale til at give os en sang på gælisk. Herefter kører vi gennem Derryveagh Mountains og forbi det imponerende bjerg Mt. Errigal – med stop i **Glenveagh Nat. Park** med Irlands største bestand af råvildt. Her er tillige et udsætningsprojekt med Golden Eagle (kongeørn), hvor vi arbejder på at møde nogle af de involverede i projektet, som kan fortælle om det.

Glenveagh Nat. Park rundt om den utrolig smukke sø **Lough Veagh** er omgivet af høje bjerge, hvor en engelsk landlord i 1800-tallet bygget et romantisk jagtslot **Glenveagh Castle**. Vi hører historien om, hvordan den engelske landlord i 1861 udsatte 244 irske lejere/fæstere fra deres bolig midt i vinterkulden.

Der er mulighed for en 4 km vandretur op til udsigtspunktet og gennem parken, eller man kan blive ved slottet for at nyde den meget smukke park med utrolig mange eksotiske planter fra hele verden samt en forfriskning i tehuset.

Efter middag mødes vi nok på Cottage Bar, McGinleys, Central Bar eller McCafferty's, hvor der som regel er levende musik.

Dag 5 / lørdag d. 1. juni 2024

Letterkenny - Derry - Letterkenny

Dagen er planlagt til at koncentrere sig om byen **Derry** (engelsk: Londonderry) (kørsel ca. 30 min), som er en af de mest ikoniske byer i irsk historie. Ikke kun fra The Troubles i 1970-80'erne, hvor der blev kæmpet mellem loyalister/unionister og republikanere/nationalister, men også i den turbulente tidligere historie med bl.a. belejringen af Derry i 1600-tallet og flere andre episoder.

Derry er kendt for at have vel nok de bedst bevarede forsvarsværker fra 1600-tallet, og indenfor i byen er der en masse små hyggelige gader og stræder med gamle gadelamper og atmosfære.

Her får I hele historien bag uroen i Irland og Ulster tilbage fra 1269 og frem til Good Friday Agreement i 1998, som nok har lagt låg på urolighederne, men ikke på modsætningerne. Vi skal bl.a. se stedet for Free Derry Corner, hvor Bloody Sunday udspillede sig, samt tage en symbolsk vandring over den ikoniske Peace Bridge, der forbinder de katolske og protestantiske kvarterer. Medrivende historiefortælling, der er til at se og forstå! På vej tilbage til Letterkenny besøger vi det gamle jernalderfort **An Grianan**, som troner højt på et bjerg med udsigt over store dele af Donegal (afhængig af busstørrelse og deltagerantal).

Om aftenen er der vores specielle Tasting Menu på **Dillons Restaurant**, hvor Head Chef har lovet en 5-retters menu ud

over det sædvanlige: Wild Atlantic Way Dining Experience med alle de bedste råvarer fra lokalområdet. Det er en kulinarisk oplevelse, hvortil man kan tilkøbe en dejlig Wine & Drinks Menu, som fuldender oplevelsen. Der plejer at være godt humør denne aften.

Herefter musik på en af byens mange pubber.

Dag 6 / søndag d. 2. juni 2024

Letterkenny - Antrim Coast - Giants Causeway - Newtownabbey

Efter en god Full Irish Breakfast forlader vi Letterkenny, hvor turen går mod øst langs en af de smukkeste kyster i verden - **Antrim-kysten** i N.Irland (kørsel ca. 2 t.).

På denne dag besøger vi nogle af de største seværdigheder i N.Irland. Vi passerer bl.a. flere gamle slotte som **Dunseverick Castle** og det romantiske **Dunluce Castle**, der ligger på en forrevet klippekold ud til kysten.

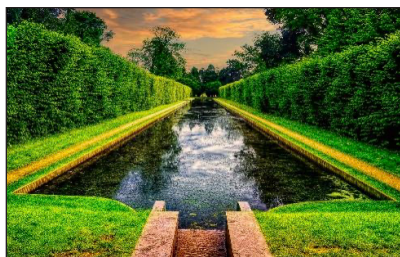
Et af de store højdepunkter denne dag er besøget ved **Giants Causeway**, som er et af naturens ret specielle fænomener. Lava er størknet i havet i næsten præcise 6-kantede søjler, der ser ud som de er hugget ud. Men det er naturen selv, der har skabt dette spektakulære syn! Herefter videre til indlogering på hotel i nærheden af Belfast med middag på hotellet (kørsel ca. 1,5 t.)

Dag 7 / mandag d. 3. juni 2024

Newtownabbey - Lough Neagh - Crosskey Inn

Efter en god morgenmad tager vi en kort køretur til Ballyronan Marina (kørsel ca. 45 min), hvor en lokal fugleekspert venter os og giver gruppen en introduktion til **Lough Neagh** og fuglelivet. Herefter en **3-timers sejltur** med River Bann Tours Skaddy Island, Brockish og Toome og via slusesystemet ved kanalen videre til Lough Beg.

Mulighed for at se: Black-headed Gull (hættemåge), Common Tern (fjordterne), Lesser-blacked Back Gull (sildemåge), Cormorant (skarv), Great Crested Grebe (toppet lappedykker), Little Grebe (lille lappedykker), Mallard (gråand), Tufted Duck (trodand), Kingfisher (isfugl), Moorhen (rørhøne, grønbenet), Coot (blishøne), Mute Swan (knopsvane), Grey Heron (fiskehejre).

Ved frokosttid lander vi ved den idylliske Lock Keepers Cottage, hvor der er mulighed for hjemmelavede specialiteter. Om eftermiddagen fortsætter vi til de smukke **Antrim Castle Gardens**, som er anlagt for 400 år siden og som er enestående i N.Irland. Her finder I

engelsk-hollandske kanaler, søer og avenuer skygget af gamle træer. Men her er også historie med en borghøj fra 12-tallet, en Victoriansk Have samt Platinum

Jubilee Clockwork Garden.

Sen eftermiddag ankommer til til Crosskey Inn, som ser ud som en rigtig traditionel irsk pub skal se ud. Her tager Vincent godt imod os med en god BBQ-middag samt en trad. musiksession og ægte irsk craic, som en glimrende afslutningsaften på rejsen.

Dag 8 / tirsdag d. 4. juni 2024

Fly fra Dublin

Efter morgenmad forlader vi hotellet og kører de ca. to timer til Dublin Airport og flyver til Danmark.

Her passerer vi bl.a. de smukke Mountains of Mourne, som vi kan ane i horisonten, før vi kører ind i det frodige landskab i det østlige Irland.

Der er afgang fra Dublin kl. 12.40 og derefter ankomst i Kastrup kl. 15.55 (dansk tid).

Programmet er vejledende og ret til ændringer i program, hotel og rute forbeholdes.

INFORMATION:

Rejsen er ikke fysisk anstrengende, men der forekommer vandreture, som gæster kan undlade at deltage i.

Dog skal det siges, at man altid kommer til at gå en del i løbet af rejsen, og

gæster bør være i normal fysisk form a.h.t. til øvrige gæsters oplevelser.

Normal fysisk form betyder, at man kan gå op til 3.sal på trapper uden besværligheder.

Der er mulighed for en dukkert i Atlanterhavet undervejs (se dag 4), medbring gerne badetøj og håndklæde.

Medbring gerne en fuglekikkert.

HER BOR VI:

Letterkenny: **Dillons Hotel**, 3 ★★★ (5 nætter)

Dejligt hotel med gode værelser med alle faciliteter som WIFI, TV, m.v. og meget central beliggende midt i Letterkenny. På hotellet er der restaurant og pub med hver deres stil og charme, ligesom der er mulighed for at få Afternoon Tea.

Newtownabbey: **Corrs Corner Hotel**, 3 ★★★ (2 nætter)

Hyggeligt hotel uden for Belfast med 68 rummelige værelser med alle faciliteter som WIFI, TV, te & kaffe, m.v. På hotellet er der endvidere bar og restaurant.

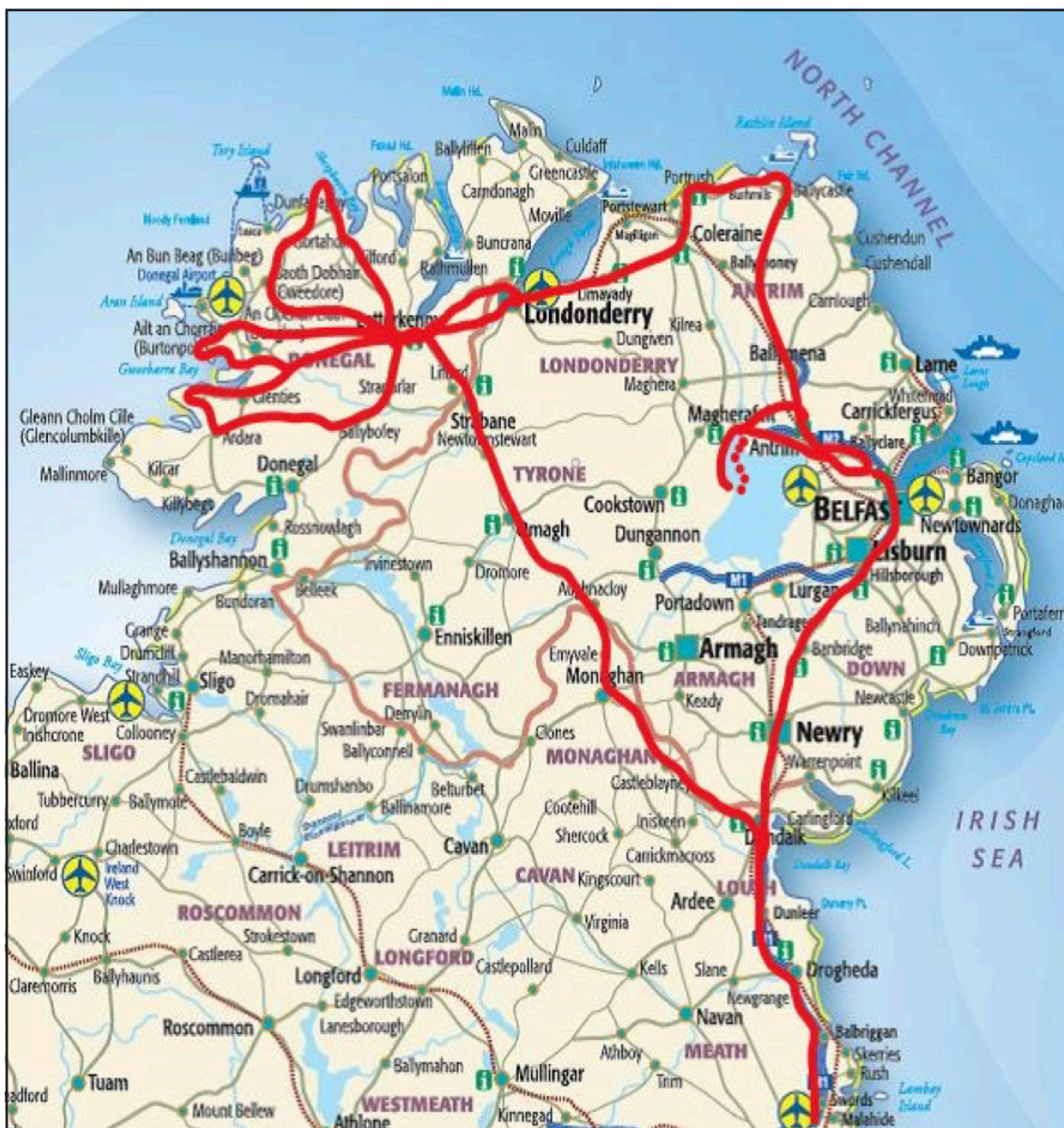
OM REJSELEDEREN:

Guide er Irlands-eksperten **Claus Hebor**, der har besøgt den grønne ø mere end 400 gange. Han er uddannet historiker og har et dybtgående kendskab til irsk historie, kultur og levevis. Desuden har han en brændende passion for Irland med dets smukke natur, musik og enestående gæstfrihed, som bliver formidlet på en utrolig levende og engageret måde, så gæsterne vil få et personligt og indgående indtryk af Irland på rejsen.

Han har desuden skrevet en roman, talrige artikler til aviser og magasiner og holder løbende foredrag om Irland. Herudover arrangerer han irske kulturevents som "An Irish Evening", whiskeysmagning, koncerter med irske bands samt andre aktiviteter med forbindelse til Irland.

VORES RUTE:

PRAKTISKE OPLYSNINGER OG PRIS

Fugle- & naturrejse i Donegal & Nordirland

28. maj - 4. juni 2024 // 8 dage // Fra Kastrup lufthavn // Rejse nr. C-27

Pris pr. person: kr. 16.000*

Tillæg for enkeltværelse: kr. 2.200

NB: der er begrænset antal enkeltværelser!

NB: der er mulighed for TWIN room med 2 enkeltsejge samt 3-sengsværelser.

INKLUDERET I PRISEN

- Program som beskrevet inkl. entreer, rundvisning, m.v.
- Fly t/r og egen bus under rejsen.
- Fugleekspert ved Lough Neagh samt vi arbejder på at få fugleeksperter til Golden Eagle projekt samt Sheskinmore Nature Reserve.
- 5 nætter på Dillons Hotel (3 ★★) i Letterkenny inkl. full Irish Breakfast.
2 nætter på Corrs Corner Hotel (3 ★★) i N.Irland inkl. full Irish Breakfast.
- 4 x god middag samt 1 BBQ-dinner på Crosskey Inn.
1 x Afternoon / High Tea (dækker fuld aftensmad).
1 eksklusiv 5-retters Wild Atlantic Dining Experience i private room. **Tilkøb Drinks & Wine Menu: kr. 300**, som skal bestilles forud med min. 10 gæster.
- VIP-rundvisning og smagning på Ardara Distillery.
- Entré til Glenveagh Nat. Park med shuttlebus.
- Lovpligtigt bidrag til Rejsegarantifonden.

IKKE INKLUDERET I PRISEN

- Servering ombord på flyet.
- Drikkevarer, undtagen hvor beskrevet i program.
- Tips til hotel, bus, m.v., men det er helt frivilligt, om gæster vil give tips.
- Rejseforsikring er ikke inkluderet, og deltager skal selv sørge for evt. rejseforsikring. Det blå sygesikringsbevis skal medtages og dækker i.h.t. Irlands sygedækning. Rejsen er for deltagerens eget ansvar.

* Der tages forbehold for større pris- og valutaændringer og for ændringer af skatte- og afgiftsforhold. Rejsen gennemføres ved 16 - 20 deltagere. Ved booking reserveres 15 værelser.

Artikel af fugle- & naturekspert Michael Cunningham om Sheskinmore Nature Reserve

Sheskinmore Nature Reserve is famous for the vast variety of plants that grow on the flat Machaire plain behind the dune system.

Machaire is one of the rarest habitats in the world. It occurs only in Western Ireland, in the counties Donegal, Sligo, Mayo and Galway, and in the Western Isles of Scotland. In all only 30,000ha to 4,000ha exist, two thirds of this in Scotland and one third in Ireland.

The key to Machaire development is the nature of the sand that is brought ashore in the locality. The sand is a mix of various small particles of rocks, known as Silica Sand that is derived from quartz and other particles that are derived from the shells of sea creatures. Shell sand is rich in lime, otherwise known as Calcium Carbonate. Once it has been brought ashore the wind tends to transport the sand inland. The heavier Silica sand tends to accumulate in the sand dunes whilst the lighter, more flaky shell-sand gets carried further inland by the wind to form the flat calcareous plain of Machaire behind the dunes.

Machaire vegetation is rich in legume species

While Machaire may be rich in lime, it is low in minerals and organic matter, especially where conditions are free-draining. Nitrate is perhaps the most essential plant nutrient but it is also very soluble. In these free-draining conditions, any nitrate that is free in the soil is quickly washed away by the first shower of rain. This scenario presents relatively tough growing conditions for plants. As a result of this many of the species that grow on Machaire are members of the Pea Family, that is the Leguminosae (Bird's-foot-trefoil (kællingetand), the vetches (vikke), clovers (kløver), medicks (sneglebælg) etc.). The Leguminosae are extraordinary in that they can take Nitrogen from the atmosphere, which is useless to most plants, and convert it into the Nitrate which is essential for plant growth. This is a brilliant adaptation for such harsh growing conditions.

Other plants survive and thrive in the harsh conditions by being semiparasitic and stealing nutrients from nearby plants. The roots of plants, such as Yellow Rattle (skjaller), Red Bartsia (rødtop) and Eyebrights (øjentrøst), tap into the roots of nearby grasses and sedges and extract nutrients from their unfortunate hosts.

If you were a plant that managed to grow in these harsh conditions, the last thing you would want, after all the effort, would be to be eaten. Many plants produce poisons to deter grazers; for example Ragwort (brandbæger) produces bitter, poisonous alkaloids and Bird's-foot-trefoil (kællingetand) produces a variety of cyanide containing compounds.

These poisons are effective deterrents for the vast majority of creature except for a few caterpillars. The bright green caterpillars of the Burnet Moth (køllesværmer) live on the leaves of

Bird's-foot-trefoil and accumulate cyanide from their food plant, in their bodies. As they develop to adulthood, the poison remains in their bodies; a fact they advertise with their vivid black and red markings. This deters most predators from eating Burnet Moths. Likewise with the Cinnabar Moth Caterpillars (blodplet), they munch the leaves of Ragwort (brandbæger) and accumulate the vile tasting, poisonous Alkaloids that deter more sensitive creature. Again the presence of the poisons within the flesh of caterpillars and adults is advertised with vivid colouration.

We noticed quite a lot of Burnet Rose (klitrose) growing in the Machaire. Burnet Rose is the only Rose where the ripened rose hips are black; all others are red. One of more unusual sightings on this outing was the large bulbous red galls growing on leaves of Burnet Rose. Galls are abnormal outgrowths of plant tissue and are caused by infestation by fungi, bacteria, mites or insects. Depending on the parasite and the host, very distinctive galls can be created. Galls provide shelter, and food for the growing parasite; good for the parasite, bad for the host; another of Mother Nature's unfortunate arrangements. In this particular case the gall was caused by the Rose Gall Wasp *Diplolepis spinosissima*.

Women will never say it out loud in the company of men but will readily admit it when they get together in their conspiratorial huddles – men can be mugs! Mother Nature has another nasty trick up her sleeve for the male bees that inhabit Sheskinmore. Growing on the reserve is an Orchid, the flowers of which look like, smell like and feel like a female bee, and naturally, its name is the Bee Orchid (biblomst). Not being too bright, the male bee is quickly smitten by the charms of, what he thinks is his perfect woman. The male attempts to mate with the flower and gets covered in pollen. After a while he realises that the relationship isn't going anywhere so he moves on to another Bee Orchid (biblomst). Again its 'picture and no sound'. Pollen from the first flower is passed to the second and so the cross-fertilisation of the flowers takes place. The flowers get what they want and the bee is just left with the feeling that he always chooses the wrong woman.

The birds we saw in the Machaire and dune region of the reserve included Chough (alpekrage), Hooded Crow (gråkrage), House Martin (bysvale), Kestrel (tårnfalk), Meadow Pipit (engpiber), Raven (ravn), Reed Bunting, Sand Martin, Skylark, Swallow and a mixed flock of Twite and Linnets. Choughs are a national rarity but are quite common in Sheskinmore; likewise with Twite; we were treated to good views of both. There were a mixed flock of House Martin and Sand Martin zooming and skimming over a pool in the dunes. We were particularly pleased to discover the nesting burrows of the Sand Martins in an eroding dune along side the river.

When we crossed over onto Ballinreavey Strand, we saw some eider duck with flapping wings, 'running' across the surface of the water. We were not too sure what this type of behaviour was all about, but it seemed to be a bunch of males in eclipse plumage 'throwing shapes'. There were a few Black Guillemots offshore and, on the strand, there were Ring Plover and Sanderling searching the shoreline for suitable food items.

The birds seen on this outing were, Black Guillemot, Chough, Eider Duck (in eclipse plumage), Grey Heron, Hooded Crow, House Martin, Kestrel, Meadow Pipit, Mute Swan, Raven, Reed Bunting, Ring Plover, Sand Martin, Sanderling, Skylark, Swallow and a mixed flock of Twite and Linnet.

Plant seen included Autumn Gentian, Bird's-foot-trefoil, Black Medick, Buttercup, Common Century, Crane's-bills (Various), Daisy, Devil's-bit-Scabious, Eyebrights, Grass of Parnassus, Kidney Vetch, Knapweed, Lady's Bedstraw, Orchids (various), Ragwort, Red Bartsia, Red Fescue, Ribwort Plantain, Selfheal, Speedwells, Sticky Mouse-ear, Tuffed Vetch, White Clover, Wild Pansy, Wild Thyme, Yarrow and Yellow Rattle.

A Little Bit of (Natural) Heaven

Sheskinmore Nature Reserve is a magical place for anyone interested in wildlife; there's Loughs, swamps, dunes, reed beds, estuaries, Saltmarsh, beaches and, a particularly interesting lime-rich grassland habitat known as Machaire. Each of these habitats has its own selection of plants, insects, birds and animals, and a visit always throws up something interesting or intriguing. We parked up at McGlinchey's Field Study Centre and waited for the troupes to arrive.

At this time of year, there are always a few Jackdaws, Skylarks, Starlings and Pied Wagtails around the house; a Pheasant's loud call rang out, but it never broke cover.

We headed along the track to the reserve and spotted a Grey Heron and Mute Swan on Sandfield Lough; there was a few Hooded Crows passing overhead.

An Infrequent Visitor

In a wet pasture beside Sandfield Lough we spotted something a little out of the ordinary. What first looked like a pair of slightly odd Stonechats, turned out to be a pair of Whinchats. These migratory insect-eating birds overwinter in tropical Africa and occasionally turn up in South Donegal; they survey the surrounding territory from a bush or fencepost, from which they swoop down on some unsuspecting creepy-crawly.

They differ from Stonechats in having what looks like large white eyebrows and a drooping white moustache. Such a description might be a wee bit unkind as, both the male and female are very smart and striking birds. Along the adjacent track, a pair of Reed Buntings foraged; they are seed-eating birds, but at this time of year, they avail of the plentiful supply of insects.

Soundscape

Over at Sheskinmore Lough the air was simply full of bird sounds. The comical cry of the acrobatic Lapwing rang out and the call of the Cuckoo echoed across the Lough.

There was wall-to-wall Skylark song, and we could make out the chattering of skimming Swallows. The plaintive meow of Buzzards filtered through; we counted 6 in all, 4 in the Sandfield direction and 2 out towards Kiltorish. We had often expressed our surprise that we didn't often see Buzzards at Sheskinmore, given that there were so many Rabbits to be had, but today the Buzzards were here in abundance. Funny enough, the Rabbits were making themselves scarce and if they did emerge, they didn't stray far from their burrows. A pair of Grey Herons stood motionless at the lakeside. Their lives seem to be 99.9% vacuous boredom followed by brief moments of action, which usually entails a despairing stab at some passing water beetle or fish... success is never guaranteed. The pair of Herring Gulls that bobbed on the surface of the Lough seemed to be having more success.

You Are What You Eat

Across the river, on the sand hills some Red-billed Choughs probed the short turf for various grubs and Leather Jackets (Crane Fly larvae); they were accompanied by several Gulls that seemed to want to cash in on whatever the Choughs were at... I don't know if they managed to get anything. As we headed for the metal bridge, we noticed that there were Cinnabar Moths everywhere. These day-flying moths have black forewings with red spots and streaks; the hind wings are red too. The shade of red is similar to the brick-red colour of a mercury and sulphur ore, called cinnabar, from which the moth gets its name. Cinnabar is highly toxic because of its mercury content, and interestingly, the Cinnabar Moth is toxic too, but for a different reason.

Plants are in a constant battle with the organisms that infect or feed upon them. They produce chemicals to kill off bacteria, viruses or fungi; they also produce poisonous and foul-tasting chemicals to deter grazers. Ragwort is one such plant that produces bitter, poisonous alkaloids which are an effective deterrent for the vast majority of creature except for a few caterpillars. Cinnabar Moth caterpillars obliviously munch the leaves of Ragwort and accumulate the vile tasting, poisonous alkaloids in their own bodies; this renders them poisonous too, so birds do not eat them. The caterpillars advertise this fact by having striking, black and yellow banded colouration. The poisonous alkaloids accumulated in the bodies of the caterpillars are retained when they metamorphose into adult moths; and, again, they advertise the fact by having striking black and red colouration. Unlike other moths, that fly at night to avoid detection by predators, or butterflies that show their camouflaged under-wing when they land (again to avoid predators), the Cinnabar Moth

is extremely conspicuous, confident in the fact that its poison will protect it.

Lad or Ladette

When we crossed the river onto the flat plain of the machaire grassland, we spotted a single Golden Plover with a black belly, which is typical of these birds when they are in breeding plumage. In Ireland, Golden Plovers tend to breed in the uplands of north-western counties but this individual was probably a young, non-breeding adult. The Question that Launched a Thousand More!

In 1951, Sir Hugh Beaver, the chairman of the Guinness brewery, and a few of his mates were out for a day's shooting. When he missed a shot at a golden Plover, a question about which was the fastest game bird, the Golden Plover or Red Grouse, was raised. One of the benefits of being a member of obscenely rich, inbred aristocracy, is that you can hire people to research these, and other such questions. A few years later, the answer to this, and a myriad of other pointless questions were answered in the first edition of the 'Guinness Book of Records'!

Another Question

The flat machaire plain is a botanical wonderland at this time of year; the wet spots are full of Bog Cotton, Marsh Marigold and Lady's Smock. We put up a Snipe from one such wet spot and it made a rapid beeline for the safety of the nearby reed beds. There was a number of peculiar sounds coming from the reed beds; one could best be describes as something akin to a rusty hinge being moved back and forth; the other sounded like prolonged kissing through puckered lips! I listened to a few recording of wetland birds and I think it may have been a Water Rail. Something like a Rail briefly flew up from the reeds; I cannot be sure but it is an interesting possibility.

Parental Guidance?

The Cuckoo that flew by was being mobbed by Meadow Pipits. Cuckoos are referred to as 'Brood Parasites', as they lay their eggs in other birds' nests (especially Meadow Pipits, Dunnocks and Sedge Warblers) and let them raise the young. By the time the young Cuckoo is grown, its biological parents will have gone back to Africa. It will then set off on the long journey to Africa, all on its own, and without any guidance; the fact that they return each year shows that they successfully make the journey. It is incredible to think that they have an in-built map in their brains to enable them to make this solo journey.

Orchids

The orchids have just started on the machaire at Sheskinmore and they seem to grab people's attention like no others. 19 different species have been recorded on the reserve, including the Dense-Flowered Orchid, the Butterfly Orchid, the Frog Orchid and the Bee Orchid: they have a fascinating lifecycle.

The seeds of orchids are tiny and, unlike the seeds of other plants, they contain almost no food reserves. The seeds do not germinate until they become infected with mycorrhizal fungi. Most of the fungi in this group are saprophytic, that is they live on the organic remains of plant material that is present in the soil (humus). More rarely the mychorizal fungus can be parasitic, as in the case of Early Purple Orchid and the Lady's Slipper; their mychoriza belong to the group of fungi known as the Honey Fungi. Once the seeds have been infected with the appropriate mychoriza, germination and development are very slow. Leaves may not appear until the second, third or even subsequent years. During all of this period, the developing orchid is sustained by the mychoriza. Even after the appearance of leaves, it may be several years before flowers are formed. The period from germination to flowering varies considerably; species such as the Marsh Orchid can flower after only five years while it may take sixteen or more years before the Lady's Slipper blooms. This prolonged period from germination to flower formation would account for the mysterious disappearance and reappearance of particular species of orchids in various places.

We lay down to try and get a few photographs to see if we could identify any of the Orchids. They are notoriously difficult to identify as the different species tend to hybridise and produce fertile offspring, which can then cross with another species. It might be better to consider them on some genetic continuum, e.g. 20% species A and 80% species B but without the aid of sophisticated laboratory equipment, you could never tell. Meanwhile a small flock of Herring Gulls and one or two Common Gulls passed over; a Raven passed over too. They are impressive birds; this one may have been a fledgling from the nest at Carrickalahagh, which hatched out earlier this year.

Vanished Woodland?

Out at Kiltorish the ground seemed to be carpeted in places with sheets of Bluebells and Primroses. These are typical woodland plants and it seems to raise the question, 'were there small patches of woodland here in the past'?

This Outing

On this outing, we encountered only 21 species of birds but they were interesting nonetheless; they included Buzzard, Common Gull, Cuckoo, Golden Plover, Grey Heron, Herring Gull, Hooded Crow, Jackdaw, Lapwing, Meadow Pipit, Mute Swan, Pheasant, Pied Wagtail, Raven, Red-billed Chough, Reed Bunting, Skylark, Snipe, Starling, Swallow and Whinchat.

Michael Cunningham

Huskeliste og praktisk information ved rejser til Irland:

- **Gyldigt pas**, – Irland er **IKKE** en del af Schengen-samarbejdet.
- Blåt sygesikringskort **SKAL** medbringes, som man kan få gratis ved henvendelse til Borgerservice i sin kommune. Gult sygesikringskort virker ikke længere.
- Evt. **rejseforsikring**, da rejsen er for deltagerens eget ansvar. Hvis der er risiko for alvorlig sygdom, eller man lider af kronisk sygdom skal man have en rejseforsikring. Det er deltagerens eget ansvar at sørge for evt. ekstra rejse- eller afbestillingsforsikring. Under hele rejsen inklusiv rejsearrangørens aktiviteter gælder deltagerens egen rejse-, ulykkes- og ansvarsforsikring. Enhver deltager bør undersøge rejseudbetaling på deres rejseforsikring i tilfælde af sygdom, tyveri, o.l.
- Husk medicin, hjælpemidler, o.l. Hvis nogen lider af allergi, sygdomme med fysiske gener eller andre hensyn f.eks. mad, så sig det i god tid før afrejse, så guide har tid til at tilpasse program, menu, o.l.
- Medbring gerne mobiltelefon, men check om den virker i udlandet. Indtast guide Claus Hebor's mobilnr.: +45 3112 0077, som besvares stort set døgnet rundt.
- Booking / ref.no. til fly til check-in. Ved de fleste flyselskaber kan I checke ind online 24 timer før samt printe jeres boarding card. Dog skal I ved online check-in altid indlevere bagage ved "Bagage drop"-skranke, men det går noget hurtigere.
- Størrelse på check-in bagage står normalt på billet/reservation, oplyses af rejsebureau eller på hjemmeside for pågældende flyselskab. Flydende toilet-produkter skal i kuffert eller max. 100 ml i gennemsigtig plastpose i håndbagage. Der er sæbe og shampoo på alle hoteller.
- Check-in: max. 2 t. før afgang og check-in lukker ca. 1 t før afgang. Vi mødes ved gaten, såfremt andet ikke aftales.
- Pak "travel light", da kuffert skal ud/ind af bus og hotel flere gange. I rerne er meget afslappede, så tag kun almindelig afslappet tøj med. Der er ingen grund til at klæde om til en aften på restaurant eller pub. Rejsen er IKKE inkl. luggage service på hoteller, og ikke alle steder kan man være sikker på elevator.
- Gode sko til at gå i – vi kommer til at gå en del i naturen og i byerne. Man er dækket ind med fleecetrøje og vind- & vandtæt jakke, Cowboybukser er ikke velegnede til evt. regnvej, da de suger vand samt holder det i mange timer. Brug vandrebukser i tyndt syntetisk stof, som tørrer i løbet af 4-5 min.
- Irland anvender 3-benet GB stikkontakter, så husk GB stik-converter, som kan købes i bl.a. lufthavn eller ofte mulighed for lån på hotel (dog begrænset antal!). Der er hårtørrer på stort set alle hoteller.
- Irland anvender €, og langt de fleste steder tager de kreditkort (Visa, MasterCard, o.l.), men hav altid euro med til at betale et måltid eller to samt småindkøb. Hvis I skal til N. Irland, så anvender de engelske £.
- Hav altid vand eller anden drikkevarer med i bus og på sightseeings- og vandreturene. Vand på hoteller kan udmærket drikkes, men smager ofte lidt af klor, så ved større mængder vand anbefales køb af vand på flaske.
- En lomme-notebog til at beskrive natur & indtryk samt citater & guldkorn undervejs – især til vandreture, hvor vi ikke alle går lige langt. Det er en glimrende måde at få fastholdt oplevelser i naturen og på rejsen på. Og Irland kan være voldsomt inspirerende!
- Drikkepenge er ca. 10 % ligesom man på pubber engang imellem runder op eller lader mønter under €1 ligge – hvis man er tilfreds med betjeningen!
- **Generelle regler for hoteller, bus og restauranter:**
  - deltagere ikke må medtage føde- og drikkevarer til indtagelse på 3. parts område uden tilladelse.
  - deltagere skal udvise etikette og ikke-støjende adfærd, som adviseres af guide og 3. parts personale
  - deltagere er selv ansvarlige for evt. skader, de forvolder under rejsen.
- Irland har samme tidszone som England (Greenwich), hvilket er dansk tid MINUS 1 time.
- Og husk godt humør – og ikke mindst den imødekommende indstilling, som kendetegner irerne: "there are no strangers here; only friends you haven't yet met".

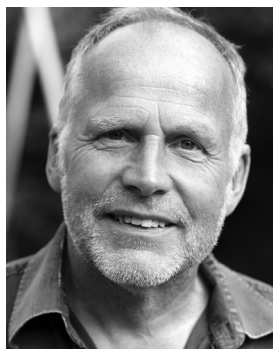
Hvem står bag Team Island?

Virksomheden ejes af K. Torben Rasmussen og Carl Erik Skovgaard Sørensen.

Vi kalder os eksperter – for det er vi. Det er svært at finde folk i Danmark med bedre forudsætninger for at arrangere ture til Island.

Men vi er ikke alene. Vi har de bedst tænkelige rejseledere på Færøerne, Irland og de andre rejsemål.

Hos Team Island er du altid ledsaget af en rejseleder med menneskelig forståelse, formidlingsmæssig kompetence og stor faglig indsigt.

K. Torben Rasmussen, direktør og medejer

Forfatter af:

Rejsebogen *Turen går til Island* (Politikens forlag) og *Naturguide Island* (denne s. m. Jon Feilberg, Gyldendal 2019).

Har boet 5½ år i Island.

Uddrag fra C.V.

- Er en hyppig anvendt foredragsholder.
- Har siden 2004 arbejdet professionelt med at arrangere rejser til Island og andre lande.
- Direktør for Nordens hus i Reykjavik (1994-98).
- Litteraturhistoriker fra Aarhus Universitet.

Anmod gerne om foredragsliste og udførligt C.V.

Carl Erik Skovgaard Sørensen, medejer

Islandsk konsul i Århus, advokat og partner i advokatfirmaet DLA Piper i Aarhus og flere andre steder. Han bistår med idéer, inputs og kontakter bl.a. ved planlægning af erhvervsrelaterede rejser og ture.

Team Island – en del af KulturRetur A/S

Tlf. +45 29 62 80 77

torben@team-island.dk

Mejlbyvej 670

DK-8530 Hjortshøj

Vi er medlem af Rejsegarantifonden, med nr. 1870.

team-island.dk